

تجربه ی یک آموزگار: راهکاری برای ایجاد اعتماد به نفس در کودکان ناشنوا

پدیدآورده (ها) : محب نیای جهرمی، صدیقه

علوم تربیتی :: تعلیم و تربیت استثنائی :: فروردین و اردیبهشت 1388 - شماره 88 و 89
از 66 تا 68

آدرس ثابت : <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/622465>

دانلود شده توسط : عمومی user2314

تاریخ دانلود : 13/04/1395

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

www.noormags.ir

تجربه‌ی یک آموزگار: راهکاری برای ایجاد اعتماد به نفس در کودکان ناشنوا

صدیقه محب‌نای جهرمی / آموزشگاه باغچه‌بان شماره‌ی ۵

✓ آیا حروف را در کلاس اول خوب یاد نگرفته است؟
✓ آیا رسیدگی بیش از حد مادرش می‌تواند در این مسئله مؤثر باشد؟

جمع‌آوری اطلاعات

به پرونده‌ی تحصیلی او مراجعه کردم و این اطلاعات را به دست آوردم. در دو سالگی متوجه ناشنوایی او شده‌اند، در سال ۷۹ تحت عمل جراحی قرار گرفته است. تومور مغزی خوش خیم داشته، اما در حال حاضر هیچ گونه ناراحتی ندارد. مراقب بهداشت، دید او را در هر دو چشم ۱۰/۱۰ گزارش کرده، از تغذیه خوب برخوردار است، مشکل کم‌خونی و غیره ندارد. با آموزگاران درس‌های مختلف او صحبت کردم. همه گواهی دادند در یادگیری مطالب بسیار مشتاق است اما در نوشتن مطالب کند است و آموزگار باید دائماً تذکر دهد که زودتر بنویسد.

با شنوایی‌شناس مدرسه صحبت کردم ایشان فرمودند از نظر مهارت شنوایی بسیار ضعیف و از نظر برقراری ارتباط بسیار کند است. گفتار درمان مدرسه هم گفت او بسیار وابسته است، عدم اعتماد به نفس و عدم توجه و تمرکز در او بسیار دیده می‌شود و رفتارهای لوس مانند دارد. با مادر حامد صحبت کردم و متوجه شدم

من در یک آموزشگاه پسرانه‌ی یک نوبته دانش‌آموزان ناشنوا واقع در منطقه‌ی ۳ تهران به عنوان سرپرست آموزشی مشغول به کار هستم. یکی از وظایف سرپرست آموزشی حل مشکلات رفتاری و آموزشی دانش‌آموزان می‌باشد. هنوز یک ماه از سال تحصیلی نگذشته بود که آموزگار پایه‌ی دوم ابتدایی مشکل دانش‌آموزان خود را با من در میان گذاشت. او گفت حامد در نوشتن بسیار کند، عمل می‌کند این باعث خستگی بچه‌های دیگر و هدر رفتن وقت کلاس می‌شود. همچنین تکالیف را بسیار نامرتب و بد خط انجام می‌دهد و اگر با بچه‌ها مشکل داشته باشد به تنهایی قادر به حل آن نیست. اگر روزی وسایلی را ناقص بیاورد وقتی از او می‌پرسم چرا نیاوردی؟ می‌گوید: مامان نگذاشته است! به شناسایی علت‌ها پرداختم و آنها را روی کاغذ آوردم.

شناسایی علت‌ها

✓ آیا حامد دارای ضعف جسمانی است؟
✓ آیا در دید حامد مشکلی وجود دارد؟
✓ آیا بیماری خاصی دارد؟
✓ آیا عدم علاقه او به درس باعث کند نویسی او شده است؟
✓ آیا در تمام دروس به این شکل عمل می‌کند؟

غیر این صورت علامتی دریافت نکند یا اینکه با کشیدن یک دایره‌ی توخالی مشخص کند آن روز تکالیف را در زمان خواسته شده انجام نداده است. در پایان هفته اگر تمام روزها ستاره را گرفت به او پاداشی که دوست دارد بدهد و در پایان ماه او را به پاداش بزرگتری برسانید البته به مرور، زمان را کوتاه‌تر کند. در پاداش هم سعی کند تنوع را رعایت کند.

برای کند نویسی او در کلاس جدولی تهیه شد تا آموزگار کلاس در سه زنگ، روند نوشتن حامد را کنترل نماید. در پایان هر زنگ اگر تند و خوب و تمیز نوشت دایره‌ی مربوط به آن زنگ را خودش رنگ کند. به همین ترتیب در سه زنگ ارزیابی شود و اگر در پایان روز هر سه زنگ سریع و خوب نوشته بود دایره آن روز را رنگ کند و یک ستاره در کنار ستاره‌های دیگرش در تابلوی تشویقی کلاس چسبانده شود و در پایان هفته اگر تمام روزها ستاره گرفته بود می‌توانست از اتاق جایزه‌ها یک جایزه دریافت کند. در آخر هر هفته مادر یک کار خوب حامد را یادداشت می‌کرد. حامد هم در پایان هفته در جدولی که با عنوان کار خوب بچه‌ها در خانه در نظر گرفته شده بود یک دایره برای خودش رنگ می‌کرد و اگر ۴ دایره داشت می‌توانست جایزه بگیرد.

گزارش حضوری مادر حامد نشان دهنده‌ی این بود که حامد کم‌کم از عهده‌ی بعضی از امور شخصی خودش به خوبی برآمده است و مادر باور کرده که حامد هم دارای توانایی‌هایی است که تا به حال خودش هم فکرش را نمی‌کرده است. جدول زمان بندی انجام تکالیف بعد از یک ماه به مدرسه ارسال شد و مشاهده شد حامد در پایان هر هفته یک تخم مرغ شانس از مادر دریافت کرده است. در کلاس روند نوشتن توسط معلم کلاس کنترل گردید و در پایان هر هفته

چون حامد بیمار بوده و آسیب شنوایی هم دارد و تنها فرزند اوست فکر می‌کند هر آن ممکن است او را از دست بدهد. بنابراین، تمام کارهای او را انجام می‌دهد و بیش از حد به او توجه می‌کند و چون مقید است که نمرات او خوب باشد تمام وقت خود را برای او گذاشته است.

تجزیه و تحلیل اطلاعات

پس از بررسی و تحلیل اطلاعات به این نتیجه رسیدیم از راه جلب همکاری مادر در او اعتماد به نفس به وجود بیاورم و او را در انجام تکالیف و کم کردن مدت زمان انجام تکالیف در منزل مستقل نمایم. همچنین در کلاس کند نویسی او را از بین ببرم و مهارت خوش خطی را از راه تقویت رفتار مطلوب با توجه به اصل تقویت مثبت ایجاد کنم. بنابراین، از مادر حامد خواستم حداقل اجازه دهد حامد کارهای شخصی‌اش (مثل گذاشتن وسایل در کیف مطابق برنامه درسی و غیره) را خودش به تنهایی انجام دهد، در پایان هر هفته یک کار خوب حامد (مثل کارهایی که قبلاً خودش انجام نمی‌داده است و حالا انجام می‌دهد) را در دفتر یادداشت او ثبت کند، زمان‌های کمتری حامد را تحت حمایت خود داشته باشد (مثل رفتن به بیرون از خانه کتاب خواندن و...) و فقط بدون اینکه حامد از او بخواهد گاهی به او سر بزنند و نظارت داشته باشد.

جدولی برای کم کردن طول زمان تکالیف تهیه و به مادر حامد داده شد تا نحوه‌ی نوشتن تکالیف او را در منزل مورد ارزیابی قرار دهد به طوری که مادر از یک ساعت مشخص ساعتی را در جلوی حامد گذاشته و زمان پایان تکالیف را به او نشان بدهد و اگر حامد در این زمان تکالیف را انجام دهد مادر مجاز است آن روز علامت ستاره را در جدول برای او ثبت کند در

آنها نشان می‌دهد.

ارزیابی نتایج

برخورداری از خود ارزشمندی و اعتماد به نفس قوی سرمایه‌ی ارزشمند حیاتی برای کودکان و نوجوانانی است که از مهارت‌های اجتماعی کمتری برخوردارند. از مهمترین عوامل پیشرفت و شکوفایی استعدادها و خلاقیت‌ها تقویت اعتماد به نفس است. در حقیقت برای سلامت روان خود نیاز به اعتماد به نفس مثبت و قوی داریم.

در پژوهش‌های انجام شده در مدارس استثنایی بین پیشرفت تحصیلی و نگرش فرد نسبت به خود رابطه‌ی مستقیمی وجود دارد هر قدر دانش‌آموز احساس و نگرش مثبت نسبت به خودش داشته باشد موفق‌تر است. داشتن صبر و حوصله و شناخت دقیق مسئله و علت‌های اصلی آن می‌تواند راه‌گشای ما در حل بسیاری از مشکلات و مسائل دانش‌آموزانمان باشد بنابراین، بیایید از به کار بردن کلماتی چون نمی‌شود، نمی‌توانم، ممکن نیست، تغییر نمی‌کند و ... پرهیزیم چون هیچ چیز غیرممکن نیست فقط باید بخواهیم چون «خواستن، توانستن است».

توسط خودم ارزیابی شد و حامد از اتاق جایزه‌ها جایزه می‌گرفت به مرور در رفتار حامد تغییراتی حاصل شد. با شنوایی‌شناس و گفتار درمان مدرسه صحبت کردم آنها هم معتقد بودند که حامد بسیار تغییر کرده است و با اعتماد به نفس بیشتری به پرسش‌ها جواب می‌دهد و با ۲ ماه ابتدای سال تفاوت مختصری پیدا کرده و تا این زمان جزء بچه‌هایی است که می‌شود گفت در برنامه تربیت شنوایی از موفقیت چشمگیری برخوردارند. تغییر رفتار حامد مرا دلگرم می‌کرد و برای این که مادر حامد را یاری نمایم و پشتکار داشته باشد مرتب از او تقدیر و تشکر می‌کردم چون اگر پشتکار و همدلی صمیمانه‌ی او نبود شاید نمی‌توانستم در انجام این کار موفق شوم. پس از ۶ ماه با مادر حامد صحبت کردم او گفت: «الآن در انتظار فرزند دوم هستم. خوشحالم که حامد می‌تواند خیلی از کارهای خودش را انجام دهد و در نوشتن تکالیف بسیار خود کفا شده است و به پیگیری دائم من نیاز ندارد.»

آموزگار حامد از پیشرفت او در نوشتن و خوش خطی‌اش اظهار رضایت می‌کرد و می‌گفت حامد از بد خطی و کند نویسی بچه‌های دیگر ایراد می‌گیرد و تکالیف خود را که تمیز و مرتب نوشته است به

منابع:

- اهل الیرف، سعید (۸۲-۸۱). بررسی و مقایسه عزت نفس دانش‌آموزان نابینا و عادی ۹ تا ۱۴ ساله‌ی شهرستان اهواز، پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد تهران.
- بیابانگرد، اسماعیل (۱۳۷۵). روش‌های افزایش عزت نفس در کودکان و نوجوانان. انتشارات انجمن اولیا و مربیان، چاپ اول، تهران.
- اکزاد، محمود (۱۳۶۳). میاهو در دنیای سکوت، چاپخانه وزارت ارشاد اسلامی.
- چاداگو، پیر (بی‌تا). اعتماد به نفس. (ترجمه‌ی شیوا رویگریان، ۱۳۷۲). انتشارات فرزانه‌گان، چاپ دوم.
- دی، کرومبولتز، جان (بی‌تا). تغییر دادن رفتارهای کودکان و نوجوانان. (ترجمه‌ی دکتر سیف کریمی، ۱۳۶۶). انتشارات فاطمی، چاپ نخست.